

SÈRIE 2**OPCIÓ A**

1) Expliqueu com estructura Montserrat Roig les històries que narra a la seva novel·la *Ramona, adéu* i quins mecanismes fa servir per donar unitat i cohesió al relat
[3 punts].

L'alumne/a ha d'explicar, en primer lloc, la macroestructura de l'obra (1,5 punts), és a dir: a) el fragment inicial, que focalitza simbòlicament l'acció en la República i la guerra civil; b) la juxtaposició dels fragments de les històries de cadascuna de les tres protagonistes, i c) el fragment final, que, enllaçant amb l'inicial, tanca la novel·la. En segon lloc, ha d'esmentar i comentar tres dels elements que serveixen per donar unitat a aquesta estructura fragmentària (3 x 0,5 = 1,5 punts), com ara: el nom de les tres protagonistes, la reaparició de personatges en cadascuna de les tres històries, el recurs a la citació de fragments de poemes, la barreja d'estil directe i indirecte, el paral·lelisme de la relació entre les protagonistes i els fets històrics que els toca viure, etc.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2) A *Allò que tal vegada s'esdevingué*, Joan Oliver manipula el referent bíblic i hi introdueix una perspectiva còmica i humorística. Reflexioneu sobre aquest fet i esmenteu dos recursos humorístics emprats per Joan Oliver, tot il·lustrant-los amb exemples concrets provinents de l'obra.
[2 punts]

L'alumne/a pot fer referència a la desmitificació o la trivialització del mite bíblic amb el recurs a l'humor (0,5 punts) i esmentar dos dels recursos següents: l'ús de la caricatura amb alguns personatges (com Abel o el Diable), les constants situacions humorístiques (com els comentaris que fan els personatges i que sovint relaxen els moments més tensos de l'obra), la inversió dels papers dels personatges respecte del Gènesi o l'enginy verbal que mostra Oliver (0,75 punts per cada recurs correcte; només 0,5 punts si no es completen amb exemples concrets provinents de l'obra).

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió a banda de les esmentades, se li pot atorgar per aquest concepte fins a un punt. En tot cas, la puntuació no excedirà mai els 2 punts que val la pregunta.

3) Comenteu el poema següent de Maragall. Tingueu en compte, especialment, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

a) la contextualització del poema en el llibre, i la seva significació dins “Els Tres cants de la guerra”;

b) l'anàlisi de la mètrica i la rima;

c) la reflexió sobre relació la guerra i Espanya.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

ODA A ESPANYA

Escolta, Espanya, — la veu d'un fill
que et parla en llengua — no castellana:
parlo en la llengua— que m'ha donat la terra aspra:
en aquesta llengua — pocs t'han parlat;
en l'altra, massa.

T'han parlat massa — dels saguntins
i dels que per la pàtria moren:
les teves glòries — i els teus records,
records i glòries — no més de morts:
has viscut trista.

Jo vull parlar-te — molt altrament.
Per què vessar la sang inútil?
Dins de les venes — vida és la sang,
vida pels d'ara — i pels que vindran:
vessada és morta.

Massa pensaves — en ton honor
i massa poc en el teu viure:
tràgica duies — a mort els fills,
te satisfeties — d'honres mortals,
i eren tes festes — els funerals,
oh trista Espanya!

Jo he vist els barcos — marxar replens
dels fills que duies — a que morissin:
somrients marxaven — cap a l'atzar;
i tu cantaves — vora del mar
com una folla.

On són els barcos? — On són els fills?
Pregunta-ho al Ponent i a l'ona brava:
tot ho perderes, — no tens ningú.

Espanya, Espanya, — retorna en tu,
arrenca el plor de mare!

Salva't, oh!, salva't — de tant de mal;
que el plor t torni fecunda, alegre i viva;
pensa en la vida que tens entorn:
aixeca el front,
somriu als set colors que hi ha en els núvols.

Ont ets, Espanya? — No et veig enlloc.
No sents la meua veu atronadora?
No entens aquesta llengua — que et parla entre perills?
Has desaprès d'entendre an els teus fills?
Adéu, Espanya!

Els tres punts corresponents al comentari de contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (a raó d'1 punt per cadascun d'ells), és a dir, si

- a) sap situar el poema en el llibre i en "Els cants de la guerra" ;*
- b) analitza adequadament els aspectes formals del poema, especialment mètrica i rima*
- c) sap interpretar el sentit del poema pel que fa a la guerra i a la tensió Catalunya-Espanya, tot relacionant-lo amb el regeneracionisme.*

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

SÈRIE 2**OPCIÓ B**

1) Després d'haver llegit i estudiat l'obra poètica de Màrius Torres, comenteu el següent fragment, extret d'un article del poeta intítulat "Veritats sobre el jocs florals", publicat el 1936 a la revista *L'ideal*. Relacioneu-lo amb la seva manera de concebre la poesia, amb els temes que el poeta explora i amb l'actitud que adopta respecte a la poesia i la vida:

[...] hi ha molta gent que creu encara que un poeta és un senyor que col·lecciona flors i violes i englantines i que, quan en sap molt, el proclamen Mestre en Gay Saber. Temps enrera això devia ser gairebé cert. Però avui és rodonament fals. La poesia moderna, millor es diria la poesia autèntica, no té res a fer en un escenari.

[3 punts]

L'alumne/a ha de fer un exercici de síntesi i explicar, en primer lloc, que Màrius Torres es distancia elegantment dels poetes de la Renaixença i dels Jocs Florals –entre els quals Jacint Verdaguer o Àngel Guimerà i que se situa en la línia de poetes del simbolisme –Baudelaire– i del postsimbolisme –Carles Riba. L'alumne/a ha de fer constar amb claredat que la teoria poètica i la mateixa poesia de Màrius Torres s'oposen radicalment a la poesia declamàtoria romàntica o postromàntica que té en els Jocs Florals la manifestació més característica i espectacular (1'5 punts). Altrament, la poesia de Màrius –sobretot en la producció més ambiciosa i madura, de la qual són exemples molt destacats "Dolç àngel de la mort", "Paraules de la nit" o "Pelegrins"– és un camí cap a la lírica essencial, un camí constant cap al temple interior; un camí que es vincula a una ètica personal en què la música, la transcendència i el catalanisme republicà són fonamentals (1'5 punts).

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2) Expliqueu com el record i la seva fixació en l'escriptura motiven Maria Àngels Anglada a l'hora d'escriure *Quadern d'Aram*, i el paper que juguen aquests dos elements en la novel·la.

[2 punts]

L'alumne/a ha de comentar com el record del genocidi armeni constitueix un dels pilars que fonamenten l'obra. Com el compromís de l'autora condueix la novel·la cap a un clam contra la injustícia. Marik, la mare d'Aram, escriu per

no oblidar les dissorts que ha patit la seva família i, per extensió, el poble a què pertany. Així doncs, l'escriptura d'aquests tràgics esdeveniments encamina la reflexió del lector per tal d'evitar els errors comesos per la humanitat. D'altra banda, s'ha de comentar com l'escriptura també aconsegueix la finalitat per part de l'autora d'homenatjar els textos poètics, tant en el vessant de la poesia culta com en les formes de la cançó popular, dipositària de l'esperit del poble. El record i la seva fixació en l'escriptura són dos aspectes bàsics del compromís cívic de Maria Àngels Anglada: la lluita contra l'oblit i contra la barbàrie. Recordar la figura del pare per part d'Aram, no debades poeta, i evocar les roses del jardí de la casa de Trebisonda, una forma de bellesa recurrent en l'obra, suposa recordar en última instància Armènia. I aquest record fixat a través de l'escriptura posa de manifest com, a pesar de les atrocitats comeses per la humanitat, cal recordar i mantenir viva la bellesa en totes les seves manifestacions. El diàleg que Maria Àngels Anglada manté amb el passat –aquí el genocidi armeni– s'expressa mitjançant escriptura en un quadern, que esdevé record dels justos.

Es pot valorar també la inclusió d'altres aspectes, a banda dels esmentats, sempre que n'estigui ben argumentada la incorporació. La puntuació, en tot cas, no excedirà mai els 2 punts que val la pregunta.

3) Comenteu el fragment següent de *Maria Rosa*, d'Àngel Guimerà (Acte I. Escena XIV). Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

a) situeu el text, contextualitzeu-lo en l'argument de l'obra i indiqueu el paper dels diversos personatges;

b) assenyalau quins elements de l'escena avancen fets que es desenvoluparan després, i en especial el sentit del breu diàleg entre en Gepa i en Marçal, a la vista dels esdeveniments posteriors;

c) a què es refereixen quan parlen de pagar la quinzena i quin paper juga a l'obra aquest fet?

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

"MARIA ROSA: Teniu una carta! Doneu-me-la de seguida! La carta!

TOMASA: Malviatge el xicot!

MARIA ROSA (*a la TOMASA*): Tu la tens, tu! Dóna-me-la!

QUIRZE: No, Tomasa!

MARIA ROSA: La carta! Que m'esteu matant, i potser hi ha notícies alegres. Jo bé te la donaria si fos del Quirze.

TOMASA: Té, que no puc més!

MARIA ROSA (*prenent-la*): Ah!

TOMASA: Veureu: ella és la seva dona.

MARIA ROSA (*mirant-la sense llegir-la*): No és de l'Andreu; i ve de Ceuta! (*Mirant la firma.*) No conec a qui l'ha escrita! Me fa por de llegir-la!

QUIRZE: Veuràs: deixa-la estar, la carta. (*L'hi vol prendre. En MARÇAL no es pot contenir i intervé.*)

MARÇAL: No! Tot, tot; que ho llegeixi. (*Canviant de cop, amb fingida indiferència.*) Sí; val més... val més saber-ho.

MARIA ROSA (*llegint*): «Molt senyor meu, com a cunyat del presidiari Andreu, tinc el sentiment de donar-li una mala notícia.» Reina santíssima! (*La MARIA ROSA vol seguir llegint i a cada punt s'ha d'eixugar els ulls perquè no veu les lletres. Parlaran tots els demés a mitja veu.*)

QUIRZE (*an en GEPA*): Què li deu haver succeït al pobre xicot?

GEPA (*an en QUIRZE*): I si fos mort?

BADORI: Pobre Andreu!

TOMASA: I pensar que això li podia haver passat al Quirze!

CALAU (*anant a trobar an en MARÇAL*): Potser ha fugit!

MARÇAL (*a part*): Que ha fugit! Ho veureu si ha fugit! (*A l'acostar-se a MARIA ROSA perquè segueixi llegint, ella ja ho fa.*)

MARIA ROSA: «Una... una mala notícia. L'Andreu estava trist cada dia, sense voler tastar cap aliment, cridant sempre: Jo sóc innocent!...» (*Pausa curta. En MARÇAL se va apartant aterrat. Cau assegut i es torna a alçar mirant si ningú l'observa.*) «... i, per últim, ahir dijous, a les nou del vespre, va morir!» Ah, l'Andreu de la meva vida i de la meva ànima! Que sóc desgraciada! (*Abraçada an en QUIRZE i a la TOMASA.*)

QUIRZE: Germana!

TOMASA: Ai, criatura, quina mala sort!

BADORI: Pobre xicot!

GEPA: Ha sigut la seva planeta! (*Pausa; tothom amb el cap baix plorós. En MARÇAL un xic apartat. En aquest moment se sent comptar diners i en Xic se'n va al fons i torna.*)

XIC (*a mitja veu an en CALAU*): Aquí al costat el capatàs ha començat a pagar la quinzena.

CALAU (*a un altre treballador*): Que paguen la quinzena.

TREBALLADOR (*a un altre*): La quinzena. (*Tots se'n van sense confusió. Això no té de resultar còmic. Sols quedaran a l'escena la MARIA ROSA, la TOMASA, en QUIRZE, en BADORI, en GEPA i en MARÇAL, que estarà un xic apartat dels altres. El dringar dels diners té de sentir-se fins que hagi caigut el teló.*)

MARIA ROSA: L'Andreu de la meva vida! Jo sóc innocent! I ho deia al morir-se! Oh! Si jo trobés l'assassino! Marçal: l'Andreu és mort (*En MARÇAL no aixeca el cap. La MARIA ROSA queda mig accidentada als braços de la TOMASA i d'en QUIRZE.*)

TOMASA: Maria Rosa!

QUIRZE: Germana!

GEPA (*va per darrere i posa la mà a l'espatlla d'en MARÇAL, que es sorprèn*): Marçal: és mort, l'Andreu. Ara tu a cobrar.

MARÇAL: Sou molt mal pensat. Si jo no la vull festejar a la Maria Rosa.

GEPA (*tot anant-se'n*): No! Si vull dir que allà ens paguen.

MARÇAL (*a part*): Sospita que me l'estimo... i res més. Això rai! Ara ja és meva.

(S'han de sentir sens interrupció els gemecs de MARIA ROSA. Pel fons travessarà l'escena un carro carregat de trastos, anant-hi al voltant gent alegre.)"

Els tres punts corresponents al contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (a raó d'1 punt per cadascun d'ells), és a dir, si:

a) la situació del fragment en el conjunt de l'obra com un episodi que és clau per a la interpretació de la peça i la identificació dels personatges;

b) la relació de Maria Rosa i Marçal, en especial la tensió amorosa, i l'ambigüitat del comentari d'en Gepa;

c) la voluntat realista de l'autor en incorporar el conflicte social contemporani, però sense aconseguir d'aprofundir-hi.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut del comentari.